

LIBRIS

We know
books

Colecția Istoria Mentalităților – Educație

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PLATON, MIRCEA

Cominternul educațional și deșcolarizarea digitală /
Mircea Platon. - București : Ideea Europeană, 2025
ISBN 978-630-333-116-4

37

Mircea Platon

Cominternul educațional și deșcolarizarea digitală

București, 2025

Cuprins

I. Starea de fapt.....	5
„Depășiți”	5
Suflete în ceață	8
Educația „centrată pe elev”	11
Domnul ministru iese în oraș	15
Școala pentru iobagi	20
Partide analfabete funcțional	28
Federația Sindicatelor Lașe din Învățământ	34
Școala online și „măturătorii fericiți”	39
Cum fac eu școală online (compunere)	42
Școala clasică și imunitatea la Covid	46
La ce bun școala în vreme de ciumă	50
Gânduri despre cum e cu puțință ceva clasic	60
II. Perspective digitale.....	66
Digimbecilizarea României.....	66
Cruciada copiilor: deșcolarizarea digitală.....	73
I. Interesul părinților	75
II. Digitalizarea școlii și „meseriile emergente”	85
III. Strategia de Digitalizare a Educației din România: substanța.....	93
IV. Introducerea calculatorului la grădiniță	102

V. Noua revoluție culturală.....	108
VI. România< Comisia Europeană< DIGITALEUROPE	112
VII. Ce e bun pentru Big Tech e bun și pentru România?	120
VIII. Școala Big Tech = Microsoft	130
Stop digitalizării școlii românești!.....	143
Caverne digitale	149
Despre caracterul activ, multistratificat, transdisciplinar, integrativ, hibrid, civic și creativ al miracolului educațional operat de experții internaționali în Afganistan sau	
Mică gramatică a dezastrelor educaționale	163
1. Epilog.....	163
2. Avatarurile școlii afgane	170
3. Acei experți minunați și miracolele lor educaționale: Curricula	178
4. Prin cenușa finanțărilor: Manualele	214
5. Școala-fantomă	228
6. Final așteptat.....	245
7. Mică gramatică a reformelor educaționale dezastruoase.....	250
Școala înainte și după Covid.....	255
Ioan Popescu și școala românilor	261
Există un Comintern educațional?.....	267
Școala suveranității naționale.....	277
Gând final	285

Mircea Platon (n. 23 iunie 1974, Iași)

Redactor-șef la *Convorbiri literare* (Iași), Doctor în Istorie (2012),
The Ohio State University at Columbus, Ohio, SUA.

A publicat eseuri, comentarii politice și recenzii în toate marile ziare și reviste culturale din țară.

A publicat studii de istorie în *Russian History* (Brill), *Du Bois Review: Social Science Research on Race* (Cambridge University Press), *Fascism. Journal of Comparative Fascist Studies* (Brill), *French History* (Oxford University Press), *History of Political Economy* (Duke University Press), *Intellectual History Review* (Routledge), *HSE Social and Education History*, *European History Journal*.

A fost Social Sciences and Humanities Research Council of Canada Postdoctoral Fellow, Department of History, University of Toronto (2013-2015), Affiliated Research Fellow, Centre for the Study of France and the Francophone World, Munk School of Global Affairs & Public Policy, University of Toronto (2012-2014), Trans-Atlantic Summer Institute in European Studies Fellow, Center for German & European Studies, University of Minnesota (2011), Lynn and Harry Bradley Foundation Fellow for Military History, The Ohio State University (2011), Presidential Fellow, The Ohio State University (2010-2011), Doctoral Fellow, Canada Social Sciences and Humanities Research Council (2005-2009).

Bibliografie selectivă

Paseism polemic sau încercare de naționalism critic (Iași, Agora, 1996)

Cine ne scrie istoria (Iași, Timpul, 2007) (Premiul „Lucian Blaga” al Academiei Române, 2009)

A treia forță: România profundă (București, Logos, 2008; co-autor: Ovidiu Hurduzeu)

Măsura vremii: Îndemn la normalitate (București, Predania, 2009; co-autor: Gheorghe Fedorovici)

Conștiința națională și statul reprezentativ (Iași, Timpul, 2011) (Premiul pentru Eseu al Uniunii Scriitorilor din România Iași, 2012)

Ce-a mai rămas de apărut (București, Eikon, 2016)

Elitele și conștiința națională. De la naționalitatea genetică la personalitatea națională – despre rolul elitelor în articularea conștiinței naționale (București, Contemporanul, 2017)

Geografie și conștiință literară. Calistrat Hogaș și potecile neumbrate ale naționalismului românesc (București, Ideea Europeană, 2018)

Națiune, modernizare și elite românești (București, Ideea Europeană, 2019; traducere în limba chineză apărută la Liaoning People's Publishing House, Shenyang, 2021)

Deșcolarizarea României. Scopurile, cărțile și arhitectii reformei învățământului românesc (București, Ideea Europeană, 2020)

I

Starea de fapt

„Depășiții”

Există o sectă a Martorilor Progresului gata oricând să jure că „Sadoveanu e depășit”, „Creangă e depășit”, „Eminescu e depășit”, „predarea/ învățarea e depășită”, „scrisul de mână e depășit”, „scrisul cu creta la tablă e depășit”, frumosul, adevărul și binele sunt realități sau noțiuni depășite. Inutile.

Pentru organismele efemere, totul e depășit pentru că nu se sincronizează cu ciclul lor de viață. O efemeridă, una din acele insecte pseudonevroptere care trăiesc în stare adultă o singură zi, nu are timp să cunoască, să exploreze, să devină contemporană decât cu o parte infimă a realității. Timpul ei interior nu-i îngăduie să se sincronizeze cu duratele mai lungi. Universul întreg e „depășit” pentru ea. Ea trăiește sincron doar cu celulele propriului ei organism.

La fel sunt și mulți români din ziua de azi, sincroni doar cu știrile cotidiene, contemporani doar cu propriile lor celule.

Bătrânul Heraclit spunea că, intrând într-un râu, nu ne scaldăm, de fapt, niciodată în aceeași apă.

Cercetătorii zilelor noastre au stabilit că zdrobitoarea majoritate a celulelor care ne compun sunt mult mai tinere decât noi. Au, cel mult, zece ani. Dar, spun ei, noi ne comportăm conform vârstei noastre biografice, nu vârstei noastre celulare. Celulele noastre au cel mult zece ani, deși noi ne-am născut acum treizeci, patruzeci, cincizeci sau optzeci de ani. Și ne comportăm ca și cum am avea treizeci, patruzeci, cincizeci sau optzeci de ani. De ce? Pentru că există celule care au vârsta noastră biogenică: celulele creierului¹.

Pentru oamenii care au vârsta epidermei lor, creierul e depășit. Memoria, istoria, tot ce ține de identitatea noastră, adică tot ce ne dă sens în lume, toate sunt depășite. Idealul este să fii un tânăr senil, cu memoria obliterated, contemporan doar cu microprocese celulelor lui mai noi. Dacă mai ai și o presă care să nu uite să-ți reamintească mereu virtuțile sincronizării, dacă mai ai și experți în pedagogie, profesori și părinți speriați, ca musculița betivă în umbra unui elefant, că ar putea fi striviți de permanențe, experimentul are toate șansele să reușească și întreg panteonul cultural al lumii să fie obliterated. Va fi victoria efemerilor asupra „depășitorilor”.

Din punct de vedere școlar, acest cult al efemerului are ca rezultat dospirea unor generații lipsite de stabilitate morală, culturală, socială și, deci, de legături cu exteriorul, de realitatea care îi precedă și care le și supraviețuiește. Are ca rezultat, adică, un larg procent de sociopați. Cu minți fragmentare. Nebunul nu e doar coerent, cum descoperise Chesterton, ci și „la zi”. Doar „la zi”.

¹ „Life span of human cells defined: most cells are younger than the individual” | News | CORDIS | European Commission (europa.eu).

După cum spunea istoricul Mortimer Smith în 1954 (un alt „depășit”), școala nu se poate face altfel decât pe bază de permanențe: „Tradiționalistul-umanist afirmă că oamenii trebuie să fie ținuti laolaltă de legături de stabilitate morală și consideră că adevărata educație universală constă în studii care să pună în lumină și să consolideze aceste legături. Progresistul educațional, pe de altă parte, lipsit de credința că oamenii au nevoie de un asemenea centru al stabilității morale, nu vede necesitatea unei educații comune care să lege omul de om și omul de natură. Dar, fără o asemenea credință în legătura dintre om și om, educația devine doar dresaj de animale, cu educatorul preocupându-se din ce în ce mai mult de căutarea unei metode tot mai rafinate; *conținutul* educației – acele studii potrivite tuturor oamenilor – tinde să piardă teren în fața empiricului și a «practicului», a fragmentelor de informație și de abilități”.

Din micile victorii ale efemerilor obsedați de frica de a nu fi „depășiti”, de a nu fi scăldați în râurile (clasice) care sunt mereu altele, deși poartă același nume, se lărgește victoria întunecată, deșertică, a nimicului. Pentru care viața e, cu adevărat, definitiv „depășită”.

Suflete în ceață

Școlile se închid, dar „democrația merge înainte”, ne-a anunțat Președintele Klaus Werner Johannis. E greu de spus ce fel de democrație poate exista fără școală. Optimismul președintelui e înduioșător, dar e fondat pe convingerile unui om care a predat toată viața modeste probleme de fizică despre gaze ideale funcționând în condiții ideale. Habar nu are ce înseamnă istoria: adică viața reală, cea care a dat naștere democrației și a făcut posibilă perpetuarea ei ca model de societate.

Tehnocrații și proștii au probleme cu democrația, după cum au probleme și cu monarhia și aristocrația, cu tot ce implică oameni reali trăindu-și viața în moduri consacrate istoric. Tehnocrații și proștii au probleme cu realitatea în general: socială, naturală, oricum am considera-o. Marii apărători ai democrației nu au fost tehnocrații și nici proștii – care mai totdeauna visează în secret la o dictatură care să le confirme bănuielele –, ci oamenii normali bine educați și oamenii de stat sau gânditorii solid ancorați în istorie, de la François-René de Chateaubriand, Benjamin Constant și Alexis de Tocqueville până la Winston Churchill și Charles de Gaulle. Există o legătură istorică între democrație și

carte. Și între carte și școală. Democrația s-a născut în polisurile cetățenilor filosofi și va muri în ținuturile cetățenilor culegători de sparanghel și ale celor care șterg la fund porcinele din ogrăzile altora. Nu poate exista democrație, bazată pe votul poporului, fără discernământ. Și nu poate exista discernământ fără a fi antrenat în școală. Sufletele în ceață, mințile pâcloase, oamenii stăpâniți de instincte – cum ar fi frica și lăcomia – nu pot deveni decât combustibil pentru mașinăria dictaturii.

Îndepărtarea elevilor de școală și a profesorilor de datoria lor de a preda, transformarea elevilor în consumatori de imagini online și a profesorilor în facilitatori online de gimnastici virtuale al căror scop nu este, pentru că nu poate fi, instruirea sau educarea elevilor, ci doar certificarea lor, procesarea lor instituțională, duc la prăbușirea democrației, adică a regimului în care o națiune este capabilă să-și conducă, în cunoștință de cauză și spre propriul folos, propriile afaceri. Nu democrația, ci votarea merge înainte, dar nu e nimic altceva decât votul unei populații penitenciare, forțate să voteze la locul de executare a pedepsei.

Până când nu se va reafirma legătura dintre democrație și școală, dintre democrație și mobilitatea socială alimentată de un sistem de învățământ public solid, construit pe linii clasice, haretiene, mobilitate socială care să permită copiilor săraci și inteligenți să ocupe un loc demn în societate, până când nu se va recunoaște legătura de necontestat dintre școala clasică și nivelul de competență care face dintr-o societate una cu adevărat creatoare – adică acea societate în care lucrurile sunt conduse atât de competent și, deci, funcționează atât de bine, încât nu trebuie să te oprești din propriile tale activități pentru a duce la bun sfârșit lucrurile lăsate

vraiește de meseriași, funcționari sau politicieni incompetenți, indolenți sau corupți – până atunci nu se poate vorbi despre democrație în România. Ci doar de un iad inutil, de un ținut al haosului, o țară de mângă populată de suflete în ceață.

Educația „centrată pe elev”

Reforma continuă a școlii din România s-a făcut și se face în numele „educației centrate pe elev”. Auzind lozinca, ai putea crede că școala nouă, reformată, ia elevul în brațe și îl alintă maternal, hrănindu-l la sânul ei cu cele mai sănătoase și nutritive materii.

De fapt, nu educația e centrată pe elev, ci banul, finanțarea. Principiul, neoliberal, duce la tratarea școlilor asemenea oricăror unități economice al căror scop e profitul. De aceea se și vorbește (vezi campania alianței USR Plus) de „profesionalizarea managementului” școlilor; imaginarul corporat care stă la baza acestor principii nu poate vedea școlile sau spitalele altfel decât în termeni corporați. În loc de profesori care conduc școli sau de medici care conduc spitale, ai „manageri” – antreprenori de pompe funebre, contabili, diverse tipuri de escroci de partid și de stat, și așa mai departe. Managerii aceștia sunt asemenea specialiștilor în științe ale educației: ei nu se pricep la materiile pe care te învață cum să le predai. Ei nu sunt profesori sau medici, ci doar administratori de fluxuri semantice sau financiar-administrative. Spitalele sunt atât de bine și de eficient conduse de manageri profesioniști, încât iau foc din senin. Iar

profesorii trecuți prin module psihopedagogice trebuie să uite tot haloimăsul predat acolo dacă vor să-și facă meseria.

Finanțarea centrată pe elev, cerută de instituțiile financiare globale care au ghidat reforma sistemului de educație din România și transpusă conștiincios în lege și în măsuri concrete de MEC, înseamnă că banii vin de la MEC către școli în funcție de numărul elevilor din fiecare școală dată. Este finanțare pe cap de elev. Acest principiu a dus la comasarea școlilor sătești, cu alte cuvinte, la desființarea a sute, dacă nu chiar a o mie, de școli rurale. Chiar în condiții normale, non-pandemice, mulți elevi din mediul rural fac naveta până la școală. Având în vedere că elevii de la țară nu prea mai ajung la universitate, că procentul de studenți proveniți din lumea satelor tinde spre zero, acest sistem are avantajul că îi obișnuiește pe români de mici cu naveta, cu plecatul, cu autostopul, abilitați și competențe de mare utilitate în lumea culegătorilor de sparanghel sau a îngrijitorilor de bătrâni din lumea civilizată.

Această comasare a școlilor a avut loc în ultimele două decenii, mai accelerat în ultimul. La vremea respectivă, oamenii – părinții, elevii de la țară – au protestat. E plin internetul de știri referitoare la aceste proteste. Dar logica nemiloasă a educației și excelenței centrate pe elev și-a urmat cursul. Iată ce declara șeful unui inspectorat școlar din Moldova în urmă cu trei ani: „Principiul de bază este eficientizarea activității atât din punct de vedere economic, dar și din punct de vedere al calității actului educațional. Vom comasa școli, licee din județ astfel încât să putem să ne încadrăm în normele didactice aprobate de minister, dar și în masa bugetară pe care o avem la dispoziție rezultată din finanțarea per elev”.

La mijlocul secolului al XIX-lea, idealul lui Simion Bărnuțiu era „o școală în fiecare sat”. Acum, în urma educației centrate pe elev care a dus la desființarea școlilor la sate, nu mai știm nici cine a fost Simion Bărnuțiu. Sigur, suntem obișnuiți să auzim diverși reformatori vorbind cu dispreț despre „școala de secol XIX” care trebuie modernizată și despre cât de înapoiată era România acelei epoci. Reformatorii au de partea lor irefutabilul fapt că trăim în secolul al XXI-lea. Două sute de ani în plus înseamnă, obligatoriu, progres. Cantitatea înseamnă calitate. Progresia anilor atrage progresul educației. Implacabil. Dar cum se face oare că, așa înapoiată și pășunistă cum era, România avea în secolul al XIX-lea, când era o nouă înjghebare statală, obiective mult mai generoase, mai descentralizate și pe care a reușit să le pună în practică mai bine și cu mai mult folos, decât astăzi?

Cum se face oare că educația centrată pe elev a condus, iată², la educația centrată pe copacul în care e cocotat elevul, în ploaie mărunță și rece de noiembrie, pentru a prinde „semnalul” de care are nevoie, la țară, ca să poată face „școală online”?

Oare dacă nu se comasau „unitățile de învățământ”, dacă rămâneau la țară școli mai multe cu elevi mai puțini, nu s-ar fi putut face învățământ în persoană în sate? Oare învățământul clasic și idealul lui Simion Bărnuțiu (o școală în fiecare sat) nu ar fi fost de ajutor și în acest context? Oare centralizarea bugetară impusă de, altminteri, atât de descentralizatorii neoliberali nu are ca rezultat masificarea învățământului și abandonarea elevului? Școala la scară umană nu are nimic de

² <https://www.antena3.ro/actualitate/scoala-online-codreni-botosani-internet-587323.html>

a face cu vastele bazine de elevi dresați să stea cu ochii în ecrane.

Deocamdată vedem că omul natural, copilul de la țară, se poate cocoța în copac pentru a face față provocărilor tehnologiei, care ne-a dat și pandemia, și școala online.

Rămâne să vedem dacă omul cibernetic va face față provocărilor societății paleolitice pe cale de a se naște. Pentru că, dacă mai vin vreo câteva pandemii de nicăieri, economia, alimentarea cu energie electrică, sistemele de sănătate, totul, după cum am văzut, se duce de râpă. Și vom avea nevoie mai mult ca oricând de suflete tari. Pe care școala sau viața online nu le poate antrena.

Domnul ministru iese în oraș

Recent, dl senator, fost ministru al Educației, Liviu Marian Pop s-a avântat, din băncile Parlamentului, pe aleile FB-ului în căutare de voturi. Și a poposit pe pagina grupului „Învățământ Preuniversitar” pentru a adresa caldele sale urări de sănătate și progres profesorilor exasperați de noile cerințe impuse de deșcolarizarea online a României. După cum era de așteptat, micul, însiropatul și învelitul în susan mesaj al dlui senator a fost primit cu scepticism, revoltă și chiar greață de profesori. Iritat, dl senator a dovedit încă o dată că în compoziția chimică a melifluențelor electorale de circumstanță ale nomenclaturii actuale se ascunde venin din cel mai coroziv.

Unei doamne profesoare care scrie: „Pe vremea când erați unul de-al nostru parcă vă simțeam mai aproape de noi, cadrele didactice. De când ați intrat în senat sunteți unul de-al lor”, dl Liviu Marian Pop îi răspunde: „Fiecare cu simțurile lui!”.

La comentariul plin de năduf al unei doamne profesoare care mărturisește: „Eu în locul lui tăceam”, dl senator Liviu Marian Pop răspunde cu imbatabila dialectică a unui țânc de cinci ani care știe că „ba tu”: „Reciproca